

Николай Табаков

**КОНЦЕРТ ЗА ЖАБИ
И ОРКЕСТЪР
в ми бемол мажор**

София, 2024 г.

- © Николай Филипов Табаков, *автор*, 2024 г.
© Даниела Иванова Генева, *корица и графичен дизайн*, 2024 г.
© Издателство „Изток-Запад“, 2024 г.

ISBN 978-619-01-1481-9

В този роман са използвани идеи и цитати от две необичайни философски творби – „Ното spiritualis“ на професор Георги Капривев и „Увод в дзен будизма“ на доктор Дайсецу Судзуки. Професорът още не е започнал да ме замеря със снежни топки поради една-единствена и то климатична причина – липса на сняг. А на доктор Судзуки му се падам малко далеч. Това не пречи да изразя своята сърдечна благодарност към всички природни стихии, най-вече към именуваните по-горе европейски и далекоизточни циклони.

Ето – изразявам я!

Авторът

Книгата изцяло се уповава на въображаеми факти и събития, героите в нея също са плод (и зеленчук) на авторова фикция. Затова моля всеки, който се познае в нея, предварително да е подготвен за суровата диагноза – измислен е.

Пак Авторът

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ЧАСТ

---

1. глава. Онзи, в ръжта.....	6
2. глава. Аз съм.....	13
3. глава. Дай Боже всекиму!.....	18
4. глава. Саломе.....	26
5. глава. Има само страх!.....	34
6. глава. Графинята.....	47
7. глава. Кое е най-важното?.....	53
8. глава. За празниците като за празници.....	63
9. глава. Една дама на работното си място.....	67
10. глава. Имението.....	83
11. глава. Само боговете са безсмъртни.....	94
12. глава. И друга гледна точка.....	104
13. глава. Родители.....	119
14. глава. Старание.....	125
15. глава. Глутница.....	143

ВТОРА ЧАСТ

---

1. глава. Клаустрофобия	154
2. глава. Баба ми, чародейката	163
3. глава. Музиката	177
4. глава. Любоб на геометрични фигури	188
5. глава. Война на световете	200
6. глава. Хубавото време	213
7. глава. Какъв ти Орфей, по дяволите!	227
8. глава. Никоя победа не връща мъртвите	246
9. глава. Гости, страсти и за капак – йоркширски териер.....	257
10. глава. Чудеса	276
11. глава. Носталгиране	290
12. глава. Правила	306
13. глава. Смисълт.....	319
14. глава. Очите на ясновидеца	329
15. глава. На финала.....	345

ПЪРВА ЧАСТ

1. глава

ОНЗИ, В РЪЖТА

НАД МОРЕТО припадеше дългата лятна вечер. Светлините се сменяха, сенките се удължаваха – сиви, после синкави в сгъстяващия се здрач, – а прозорците на големия хотел припламваха един по един. Плажът отдавна бе пуст, летовниците се бяха прибрали по стаите, вземаха душеве, преобличаха се, подготвяха се за вечеря. Само на една от лежанките, съвсем близо до морето, седеше с изправен гръб млада жена и силуетът ѝ едва-едва се открояваше на фона на притъмняващата вода. Беше от новите, от онези, които бяха пристигнали едва вчера и още не бяха се срещали лице в лице с късото съединение, наречено „слънце“. Светлата кожа на бедрата ѝ тайнствено проблясваше при всяко движение. В тъмното не се забелязваше дали е красива, или не, но фигурата и пъргавите движения говореха на непосветените за младост и вътрешна сила.

В случая и старият моряк, дядо Арго, се падаше от страната на непосветените. Той прибираше такъмите на лодката, привеждаше се и се изправяше, връзваше и развързваше, и малко нещо тихичко псуваше, когато въжетата се заплитаха. Беше се забавил достатъчно с чужденците, искаше му се да се прибере, да изпъне старата си снага на леглото така, че раменете му да изпукат. Бе забелязал жената на плажа, но не беше негова работа да разпитва. Какво пък, понякога хората имат нужда от самота.

Той не знаеше (ние също), че жената е на тридесет и една, че работи като лекар невролог в столицата, по-специално в

спешната клиника „Пирогов“, и че името ѝ – изписано със строги букви над вратата на четиридесет и втори кабинет – е Мария Мърквичка. Не знаеше, че е правнучка на големия български художник от чешки произход Иван Мърквичка, не знаеше, че е омъжена от цели шест години за известния бизнесмен Теодосий Багрянов – Търновлията, не знаеше, че дъщеричката ѝ, четиригодишна сладурана, е тежкоболна от левкемия. Не бе запознат с подробностите. Дори не подозираше, че едва вчера младата жена се бе завърнала от Франция, където – с огромни усилия – беше успяла да уреди преглед на детенцето при най-добрия специалист в света, професор Ги Фортален. И където професорът ѝ бе обяснил, че може да се „замрази“ болестта, но не може да се излекува. Бам!

И тя трябваше да се изправи срещу това страшно обяснение сама, съвсем сама.

Мъжът ѝ, Теодосий Багрянов, обичаше красивата си дъщеричка, не ще и дума. Беше осигурил парите за прегледа, за лечението, за всичко, което бе нужно. Но той си имаше теория за живота и твърдо се придържаше към нея. „Каквото е писано“, това изповядваше той. И вярна или не, тази аксиома го предпазваше от психически депресии. Предпазваше него, Теодосий Багрянов. Но не предпазваше нея. О, защо хората са толкова различни? Защо не умеят да си помогнат един на друг? Защо едни вярват, а други не вярват? Защо не живеят лесно и просто, удобно?

Защото не.

Все пак в цялата тази трагична история имаше лъч светлина. Безспорно френските лекари бяха най-добрите специалисти в света, когато въпросът опираше до заболявания на кръвта. Тя също бе лекар и знаеше това. И както отдавна е ясно – надеждата умира последна. Епикризата им донесе асистентът на професор Фортален, някой си Оливие Лоран-Реми. Млад човек с очила на носа и буйна, светлокафява коса. Той вървешком четеше епикризата, спря пред тях, но дори не ги погледна – продължаваше да

чете. С дясната ръка държеше документа, а с лявата разрошваше косата си. Разресваше, хващаше, увиваше. Накрая ръката стисна и дръпна, а човекът ги погледна над очилата. Те седяха там, майка и дъщеря, скупчени една до друга, плътно прегърнати на пейката.

– Мадмоазел Багряноф? – запита младият човек.

– Аз съм! – скочи срещу него лекарката. По-точно не тя, а очите ѝ скочиха срещу асистента.

– Кхм! – прокашля се той и хвърли още един поглед на документа, може би за да се увери, че името е изписано правилно. – Знаете ли, току-що проведох един разговор с професор Фортален и той е съгласен да експериментираме. Естествено, нужно е и вашето съгласие.

– Никакви експерименти! – каза жената.

– Да, но... само да обясня. Вие сте лекар и ще разберете. Разработваме ново лекарство, което влияе директно на червените кръвни телца. Имплантира се в гръбначния мозък, вземат се клетки оттам и се „обучават“ да приемат лекарството. След това оперативно се присаждат обратно. Цялата дейност по „обучението“ и поставянето на клетките отнема десетина дни. Сложно е, разбира се, и струва много пари, но това е единственият изход.

– Парите нямат значение. Изпробвано ли е лекарството?

– Да. Цели четиридесет и два случая. Но резултатите са колебливи. Петдесет на петдесет.

– И какво става, когато резултатите са отрицателни, а?

– Летален изход – младият лекар повдигна рамене. – Това е положението.

– Аз пък няма да рискувам живота на детето си!

– Изборът е ваш. Но вие и сега нямате много шансове. „Замразяването“ е временно, след това болестта отново ще започне да работи.

– Ох, Боже! Знам това.

– Моят съвет е... Приемате ли съвети?

– Не... тоест да... И аз не знам... Направо ми идва да ревна с глас, това е. Извинете ме!

Младият лекар изчака секунда (дори лекарите стават тактични в присъствието на притеснени родители), после отново прекара пръсти през косата си, сякаш събираше сили, подобно на онзи библейски юначага Самсон. Накрая заговори:

– Разбирам ви напълно... – отново разроши косата си. – Все пак бих посъветвал да опитате. аз съм оптимист. Дете е, не е възрастен човек, а децата много по-лесно... На ваше място бих рискувал.

– Ще помисля – каза майката и се разплака.

Така завърши тогава този, „коридорен“ да го наречем, разговор. И ето – тя бе дошла тук, в хубавия хотел на съпруга си, за да помисли. Да сподели. Имаше време, цели двадесет дни. Но нямаше с кого да раздели притесненията. Да, бащата беше готов да я изслуша. Да я подкрепи. Да ѝ помогне да вземат решението. Готов бе на всичко. Но големите страхове си бяха нейни. Обичта си беше нейна. И беше огромна като планина. Майките са сами на този свят.

Светите майки!

Нищо не знаеше за това старият моряк, нищичко. Затова, когато тръгна по плажната ивица към дома си, той твърдо бе решил да не заговаря самотната жена. Мина покрай нея, кимна учтиво с глава и вероятно щеше да продължи пътя си, ако някаква сила не го бе дръпнала здравата за ръкава. Спря, огледа се. Нищо. Жената продължаваше да седи неподвижно, наоколо нямаше жив човек, само големият хотел заливаше със светлините си крайбрежните храсти. Какво го бе дръпнало тогава?

– А? – запита малко объркано дядо Арго. – Казахте ли нещо?

Жената го изгледа. В сумрака очите ѝ изглеждаха огромни и черни като бездни.

– Не – отрече, а гласът ѝ, за учудване на стареца, прозвуча неочаквано звънлив. Като камбанка. Или като глас на човек, който всеки момент ще се разплаче.

– Извинете – смотолеви той. – Стори ми се, че...

– Ваша ли е лодката? – запита малко гъгниво жената.

– Ъхъ... – той съвсем се обърка. – Возя с нея туристи, дяволите да ме вземат.

– Хубава лодка! – похвали го тя и подсмръкна. – Огромна. Прилича ми на Ноев ковчег.

– Хм.

– Може и аз да се повозя. Имам малка дъщеричка и тя би се радвала да... Какво казахте?

– Нищо, нищо. Само дето лодката е заета утре. Предварителна заявка, знаете. Но вдругиден...

– Е, тогава ще почакам. Аз мога да чакам! – заяви жената и отново поизправи рамене.

– А вие така... защо сама на плажа? – зададе старият моряк въпроса, който го измъчваше от самото начало. Малко трудно, но го зададе.

– Настина ли се интересувате или просто ей така, от учтивост? – запита сърдито жената.

– Аз такова... Не е моя работа... Ама щото горе сервират вечерята, а пък вие...

Жената го изгледа, след това съвсем неочаквано се разсмя.

– Боже! – викна. – Ще ви кажа, какво толкова? Ама няма да повярвате. То и аз не мога да повярвам, но ето – случва се. Всъщност най-сериозно обмислях да навляза в морето и повече да не се върна. Да се удавя! – тя се поколеба за миг, след това нервно придърпа хавлията около раменете си. – Все пак добре, че ме заговорихте. Изведнъж разбрах, че човек не може да избяга от отговорностите си. Моето момиченце...

Тя продължаваше да говори, явно по този начин разтоварваше напрежението, но старият моряк вече не я слушаше. Само стоеше там, в сянката и светлината на нощта, и я наблюдаваше. Ето, значи, какво го бе дръпнало за ръкава преди малко. Тя, тази самотна жена, наистина бе решила да свърши със себе си. И той го бе усетил. Нищо чудно. На морския бряг често се разиграваха трагедии. И,

---

за зла врага, той все се случваше на мястото на събитието. Какво да направи, като животът му минава на брега? Вероятно хората смятаха морето за гостоприемно гробище. Вероятно им се струваше по-меко от земната твърд. Как не разбираха, че средата, мека или твърда, няма никакво значение. Но не, те си знаеха своето. Затова все той вадеше удавници, все той оказваше първа помощ, все той разговаряше и убеждаваше, акули да го изядат!

Понякога му се струваше, че не трябва да се отделя нито за миг от морето, защото тези луди хора веднага ще се възползват от отсъствието му и ще се втурнат във водата. Понякога му се струваше, че просто не трябва да заспива. Така си беше, по дяволите! Беше спасявал удавници. Бе връщал към живота самоубийци. Беше толкова опитен и понякога толкова сръчен, че напомняше спасителна лодка за корабокрушенци. Беше се обърнал на морски фар, който показва пътя в нощта. Направо бе заприличал на онзи, в ръжта. Знаеше кога човекът срещу него е обречен и кога ще живее. Познаваше кой от тях има волята и кой се е предал. Подозираше, че има слаби хора, които не издържат на изпитанията на живота и не могат да понесат тежките му, пак на живота, юмруци. А самият той напротив – бе твърдо убеден, че животът е прекрасен. И беше готов да го живее този чудесен живот още веднъж, още два пъти, още три пъти. Сто пъти. Ето това се опитваше да им каже.

Но не умеше.

Всъщност кой може да им каже как да живеят? Никой.

Вгледа се отново в младата жена. Тя вече не говореше. Плачеше. Плачеше с тежки, режещи вдишвания. Понякога не успяваше да си поеме дъх и високо изхълцваше. И тогава с всички сили се удряше в гърдите. Наведена напред, тя се държеше с лявата ръка за лежанката, а дясната бе свита в юмруче, свободна да нанася удари. В главата ѝ се въртеше един и същ рефрен, онова стихотворение на Сафо – В гърдите бийте се, девизи, разкъсвайте одеждите от мъка. Глупаво стихче, но не можеше да се отърве от него.

Имаше нещо нечовешко, нещо невъзможно, нещо адски напрегнато в тази изогъната фигура. Сякаш някаква огромна тежест се бе спуснала върху нея и я бе премазала докрай. Каква? Какво всъщност може да премаже един човек? Той не беше сигурен.

Но бе сигурен в едно – отговорността е по-силна от отчаянието. Отговорността може да замени волята за живот. Може да замести дори смелостта. Ето затова тази жена **н е б е ш е** обречена!

А старите рибари усещат това.

---

2. глава

АЗ СЪМ

АЗ СЪМ художник. По-точно маринист. Само че не знам и това доколко е вярно, защото не рисувам морето. Живея на брега на реката Дунав и цял живот рисувам водите ѝ, бреговете, залезите ѝ, ако искате. Морето... да си го рисуват. Не познавам нито един колега, дето да не се е опитвал да наблъска върху платното вълни, чайки и дюни. Че и п л а т н о х о д к и ! Толкова е елементарно. Тоест не елементарно, а познато. Как не им омръзва? Като започнеш от Александър Мутафов, през Георги Баев и Ненко Токмачиев, та чак до Ангелина Недин. Както се казва – морето им е до колене. А за Дунава какво? Нищо. Има там един плакат на Марио Жеков, рекламно наречен „Пътувайте по Дунава“ и това е. Вярно е, че в последно време някои по-буйни и талантиливи младоци „пътуват“ по течението на голямата река, радват ѝ се, наслаждават се, рисуват. Но и те са толкова известни, колкото и аз. Още много хляб има да изядем ние всичките, докато се докопаме до популярността на големите.

За себе си какво да кажа? Участвам, разбира се, в есенните изложби в София, продавам по някоя картина на любители, веднъж дори ме представиха в три поредни броя на американското списание за изкуство „Art magazin“. Това е всичко. Проблемът при нас, художниците, е, че ако не си известен, не продаваш. И тогава какво? Стискаш зъби, ето какво! И чакаш. Чакаш да дойде твоето време. Междувременно работиш като луд, трупаш картина след картина, усъвършенстваш собствения си стил, заглаждаш го, започваш да приличаш на себе си, а не на някой друг.

Нали ги знаете онези големи банди „Бийтълс“, „Ди Пърпъл“, „Куин“? Е, достатъчно е да си пуснеш някое тяхно парче и веднага ги разпознаваш. Те са. И никой друг. Не можеш да сбъркаш. Защото имат собствен саунд, собствен стил. В изкуството изобщо е така. В началото се учиш от големите майстори, те непременно ти харесват ужасно и щеш не щеш, започваш да повтаряш техни изразни средства, елементи, детайли, дори цели сюжети. В повторението се учиш и това е полезно, но идва време, когато искаш, ама много искаш да не приличаш на никого и да си ти, ти, ти!

Искаш!

Само че това е най-трудното. Да кажем, овладял си занаята, уменията, техниката, ръката си. Научил си се от старите кримки. Но вътре в теб работи нещо друго. Нещо много важно. Нещо твое. То дори не е в главата ти. Не е в разума ти. То е... и аз не знам. Така или иначе това нещо те води напред, то не ти дава да спиш, то блъска с юмрук по прозореца на твоята душа и ти казва: „Излез навън! Излез и рисувай!“ Казва ти – не се крий в онова скришно, уютно местенце, където си сам и където не си изложен на погледи и критики, където си спокоен и сантиментален, където обичаш тайно и негодуваш тайно, където никой и никога не може да проникне, където няма опасност. Където е удобно. Така ти казва.

Излез, бълъльо, излез и се покажи пред света! Покажи какво можеш!

Е, и ти излизаш.

Страх те е. Понякога те е срам. Но винаги излизаш. Защото онова нещо говори в теб, защото вика и те блъска с длани в гърба, защото... да тръгнеш.

Това нещо се нарича „призвание“.

Или поне така си мисля.

Забравих да ви кажа, че се казвам Баста Сенков, на двадесет и седем, завършил семестриално Художествената академия и освен с оскъдните продажби на моите картини

си изкарвам хляба като машинист в Дунавския драгажен флот. Навремето учих механотехникум, та поназнайвам някои неща. Иначе бачкам на смени, а това е много удобно. Ние сме така – една седмица на драгата, една седмица вкъщи. А драгата... Вярно е, има хора, дето дори не са чували за това животно. Драгата, скъпи дилетанти, е таква съоръжение, което вади пясък от дъното на реката, бучи, гърми и се тресе със своите вериги и кофи (по тях се отцежда вода), и когато довършиш смяната и слезеш на брега, известно време чуваш как през главата ти преминават рицарски турнири.

Живея в неголям крайдунавски град, в мансарда на последния етаж, както е положено за един художник. Мансардата си е лично моя, защото земята, на която построиха кооперацията, е наследство от родната ми баба, известната по цял свят знахарка Саломе.

Да, да – баба ми!

За да разкажа за нея, ми трябват поне четиридесет страници, това е. Ще се огранича с най-важното и то не за друго, а защото хората (вие) я познавате толкова добре, че не си заслужава да ви набивам в главите познати истории. А историите – край нямат. Затова ще редуцирам, ще застриховам само основното.

Първо – баба ми е циганка, това да е ясно на всички.

Истинска циганка с фустани и пендари на шията, с буйна черна (вече посивяла тук-там) коса и с очи като тъмни кладенци, в които ако надзърнеш, като нищо ще се изгубиш. Така навремето се е изгубил дядо ми.

Второ – тя е надарена (предполага се свише) с дарбата да лекува доброкачествени миоми, лош вкус, уроки и магарешка кашлица. С дарбата да познава минало и бъдеще, и да говори с умрелите роднини на поредния... как да го нарека? Пациент? Клиент?... Всъщност няма значение.

Истината е, че баба Саломе приема от сутрин до вечер всякакви хора и като един професионалист най-добросъвестно прибира такси, рушвети и боядисани яйца в

голямата ракла от тъмно дърво, застанала срамежливо в задния план на работната стаичка. На работния к а б и н е т .

И трето (най-важното) – моята баба Саломе си е жива и здрава, и сега – на шейсет и пет – изглежда като млада сърна, ужасно слаба и елегантна с изпънатите като тетива рамене, с буйната коса водопад, с тясното личице, набраздено не от бръчки, а от длетото на онзи тих скулптор – времето, и очите на това ясно лице, очите като кладенци, като присъда, като зов и преизподня, като грях и святост... очите.

Саломе прилича на мургава светица – такава е.

И нейната естествена красота може да ви поразити от пръв поглед. Или от сто метра разстояние. Като прав изстрел в сърцето. Как ли е изглеждала на двадесет?

Горкият ми дядо!

Рисувал съм я. Много пъти съм я рисувал. Портретите наистина стават красиви, шарени, цигански. Стават истински. Но нещо ми се губи. Някаква мъничка, но ужасно важна частица от духа на милата ми баба убягва, не мога да я доловя и от това естествено рисунъкът се затлачва, добива неясни очертания, потъва.

Не е довършен.

Питал съм я какво крие от мен, а тя цялата изгрява в усмивка, очите ѝ грейват по най-цигански начин, сторват се на небе и луна едновременно, и с тънката си усмивка, казва:

– Научи се да виждаш под повърхността на нещата.

Е, добре. Уча се. И някой ден наистина ще я нарисувам. И няма какъде да бързам, защото тя – баба ми Саломе – наистина изглежда вечна и непоклатима като Амон Ра.

А старият си отиде.

И майка ми, и баща ми си отидоха. Тежка катастрофа. Шибан късмет, но какво да се прави? Така било писано. И ние със Саломе се отгледахме, дето се вика. Искам да кажа, че тя ме отгледа, изучи ме, че и наследство, както

виждате. Кой като мен? Благодарен съм, разбира се, и си я обичам. Но има една работа, която малко ме притеснява. Да оставим настрана глупавия факт, че в училище децата ми викаха Баста Циганчето. Голяма работа! Аз се чувствам българин. Дядо ми е българин, майка ми е българка и целият род по нейна линия. Е, вярно, баща ми носи една половинка циганска кръв, той е първият наследник на Саломе, а при мен циганското със сигурност е една нищожна четвъртинка. Но го има, мамка му, там си стои!

Защото понякога, ах понякога!

Понякога усещам как около мен се завъртат в буен танц нестинарки, как препускат шеметно крадени коне с развети гриви и... това е!

Усещам, че искам да живея. Сега, тук, веднага!

Боже, пази циганите!

Боже, опази и малкото шаренко и пъстричко, което е останало в душите ни!

---

3. глава

ДАЙ БОЖЕ ВСЕКИМУ!

ЛЯТОТО БЕШЕ в разгара си и в сините, прохладни Лутрини курортистите се събуждаха леко замаяни от щастие. Какъв късмет, Господи, нито един пропилян ден! Ненапразно си бяха давали парите. Хотелският комплекс си заслужаваше, времето се държеше повече от прилично, а морето буквално се правеше на „ах, морето“. От широката тераса, където поднасяха закуската, можеха да му се възхищават и защо не – то бе толкова синьо, че в сравнение с него прочутият уеджуудски порцелан приличаше на беден роднина. Над хоризонта вече надничаше слънцето, потънало до кръста в утринна мараня, и напомняше за кръглолик божур или за баскетболна топка – по избор на наблюдателя. Бели пухкави облачета, подобни на стайни пудели, се търкаляха по небето. Дори ефирът (просторът, де) имаше вид на току-що почистен и проверен, и според гостите – направо ставаше за дишане.

Хотелът се издигаше високо над кафявите скали – светъл и блестящ под косите слънчеви лъчи, – а там долу, в краката му, тихичко дишаше морето. По синята повърхност се гонеха слънчеви зайчета, понякога преминаваше черната сянка на голям корморан, от това зайчетата се плашеха и хукваха към хоризонта. На плажа още бе пусто, но курортистите скоро щяха да се появят, щяха да крачат като щрауси през жълтите лежанки и да оглеждат чадърите – те пък червени. После щяха да се настанят и да разпилеят около себе си цветните петна на плажните рокли, на хавлиените кърпи и на детските надувки. Мигом от морето щяха да изплуват русалки в бели премени

и с табли на ръце, а върху таблетите щяха да се поклащат чашки за кафе, високи коктейли и термоси с лед. По всичко личеше, че е време за почивка, време за разтоварване, всъщност – безгрижното време на лятото.

Кой ни го дава?

Старият моряк, дядо Арго, седеше съвсем сам в края на плажа, възседнал като жокей третата напречна пейка на лодката си и обърнат някак двупрофилно и към морето, и към плажа. Всъщност дебнеше за клиенти. Беше слаб и съсухрен старчуга, и така – гол до кръста, – напомняше за приседнал телескоп, току-що изваден от калъфа. Ръцете му бяха силни, но по тях не играеха мускули, по-скоро изпъкваха жили. Избеляла моряшка фланелка висеше от носа на лодката, а на пясъка се търкаляха чифт сандали, толкова износени и охлузени, сякаш правени от кожата на стародавен мамут. По лицето на възрастния човек се спускаха дипли и бръчки като по театрална завеса, а тялото му беше така изпито и потъмняло от слънцето, че приличаше на сгънат пергамент. Ако изключим очите – всъщност доста живи и топли върху кафявото лице – цялата му конфигурация изглеждаше, меко казано, неапетитна. Вехта и раздърпана, прилична на стара чанта от марокен, тя, тази странна фигура, стоеше външна, стоеше чужда на хармонията от зеленина и блясъци наоколо. На асфалтираните алеи, на подстриганите храсти, на цветните лехи. Изглеждаше неподходяща, ако това е думата.

Собствениците на хотела обаче не възразяваха срещу присъствието на дядо Арго и имаха основателни причини за това. Първата от тях – той беше толкова различен от обичайните представи, толкова непосредствено морски, че сам по себе си представляваше атракция за курортистите, равна по сила на посещение в египетските пирамиди по личната покана на Тутанкамон. Втората причина се криеше в неговата лодка за разходки – ами да, гостите на хотела имаха нужда от развлечения. И третата, но най-важна причина, се състоеше в следното – този суховат старец беше

скромнен и мълчалив като мида, не съществувахе опасност да обиди или да засегне когото и да било.

Извън официалните изисквания той притежаваше и някаква особена, собствена светлина. Светлината на доверието. Стариият моряк внушаваше вяра на богати и сиромаси, на дами и тигри, на малки и високи, на дебелаци и филмови звезди. И те вече не се страхуваха от водата. Беше изпълнен с опит, с мъдрост и – къде без нея? – с щипка моряшка простотия за вкус. Съвсем лесно би могъл да мине за пират от старата школа, ако не беше смешната му шапка, направена сякаш от всичката слама, с която са били постлани яслите на рожденичето Христос. Сламата стърчеше в различни посоки, под нея бялата коса на стареца също стърчеше, но днес повече на югозапад, отколкото всепосочно. Това се дължеше на факта, че той се подстригваше съвсем сам пред огледалото с голямата ножица, а ножицата понякога бе послушна, понякога – не. Този път – не.

Лодката му бе стара почти колкото него, но съвсем пряно изкалафатена и старателно измазана с грунд. На носа ѝ се мъдреше дълбокомисленият надпис „Арго“, беше дълга и здрава лодка и при добро желание (и заплащане) можеше да побере до дванайсет човека. Стариият рибар разчиташе на нея за прехраната си, разчиташе още на големия хотел, направо се уповаваше на добрата организация и на реда в него. Защото добрата организация създаваше удобства, а удобствата водеха след себе си туристи. Вярно е, че красотата на местната природа ги задържаше за по-дълго, но без хотелския комфорт всички добри намерения се разпадаха. За щастие, в този хотел и на това хубаво място за добрите намерения отговаряше Анастасия (Сия) Адамовска, управителката на комплекса, по ведомост – изпълнителен директор, а на практика – негова майка закрилница.

И стариият моряк бе доволен.

Тя, тази Сия Адамовска, беше от онези смели жени, които водеха живота си за носа, а не се оставяха той да

ги води. Във времето беше успяла да напусне трима съпрузи, осем хотела и четири държави. Беше тръгнала от нулата, беше работила какво ли не (и къде ли не) в сферата на туризма и за да се издигне до сегашното си положение, беше изучила занаята от А до Я. Беше родена в слънчева Атина от майка гъркиня, но баща ѝ бе македонски войвода, чийто неспокоен дух го бе отвял в далечните земи на Южна Америка, откъдето – скачайки от приключение в приключение, – войводата все не успяваше да се завърне. На практика малката Сия Адамовска бе останала сираче на седем месеца. А това не е леко.

Започна с парцала и метлата по гръцките острови, пържи се известно време в блестящите кухненски боксове на калифорнийските хотели, беше представител на голяма туроператорска фирма във Виена, накрая пое управлението на скромно хотелче в Тайланд. Но – иска или не иска, – неспокойният дух бе заложен в нея генетично. Кръвта вода не става. И тя на секундата се вкопчи в предложението на мастития български бизнесмен Теодосий Багрянов, наричан още „Търновлията“.

Хотелският комплекс ѝ хареса, местните забележителности (остров, плаж и планина) също, само по отношение на дисциплината на персонала имаше какво да се желае, но това беше от нейната компетентност, беше си нейна работа. Да, тя имаше нужния опит, имаше и характер, за да се справи. Беше строявала в две редици гърци, азиатци и средноевропейци, българските номера нямаше да я впечатлят. Пое нещата в свои ръце, уволни цели шест мързеливци, въведе строга отчетност във финансите и перманентен контрол над работното време. Доведе главен готвач от Тайланд и две камериерки виетнамки. Сервитьорите трябваше да преминат курс по обноски, воден от самата нея. Не признаваше думичката „компромис“, дори не знаеше, че такава дума съществува. На самия собственик, големия бизнесмен Теодосий Багрянов – Търновлията, бе забранено да пуши на терасата.

О, тази жена бе вездесъща!

Отстрани изглеждаше подвижна като невестулка и повратлива като лястовица. Появяваше се неочаквано. Въплъщаваше се навсякъде. Вреше си носа във всичко. Изникваше толкова внезапно, че салонните управители получаваха световъртеж. Слизаше и се качваше по стъпала и стълби с устрема на скиор алпиец. Опитваше гозбите, преглеждаше посудата за петънца, проверяваше дори маслото на служебните автомобили. Персоналът – четиридесет и осем души (без нощните пазачи и гастролиращите проститутки), живееше на нокти, клиентите я караха в доволство и разкош, братята Багрянови я оценяваха високо. Най-сетне – и банковата сметка на хотела взе така да набъбва, че щеше да се пръсне. От гордост или там някъде.

Дори старият моряк, дядо Арго, я харесваше. Той бе извън списъка на служителите и нямаше за какво да ѝ се подчинява. Беше извън юрисдикцията на хотела и нямаше от какво да се страхува. Отгоре на това бе независим по рождение, волен по професия и свободен атом по характер, така че не съществуваше никаква причина на този свят, заради която да контактува с управителката.

Но причина имаше – той просто си падаше по нея!

Харесваше стройната ѝ фигура, винаги изгладената униформа, бързите ѝ крачки. Боже, тази жена никога нямаше да напълнее! Обичаше да я наблюдава, а когато – рядко, но вътре в строго регламентирана цикличност – тя се обръщаше към него, дядо Арго веднага се сторваше на внимание, тоест – на чифт разперени уши.

И тази сутрин бе така. Той чу, че се блъсна врата, после по белите мраморни стъпала, които водеха от хотела към плажа, се спусна бързешком управителката Сия Адамовска, толкова лека и ефирна, сякаш не докосваше стъпалата, а летеше над тях. Изправи се пред него, малко строга и малко надменна, съвсем като началник на караул в гранична застава. Хá сега, де! – каза си старецът и примижа от задоволство срещу нея. Ами да, той ѝ се радваше.

В сравнение с него тя приличаше на едно съвършенство. Бледосиният костюм и бялата копринена блузка – като извадени от аптека. Без нито една гънчица. Просто възхитително. Косата ѝ – златистокестенява, разветрена и буйна (и очевидно изплаквана на всеки два дни с шампоан „Kerastase“) – приличаше на облаче ле бяло, хайде, да е на облаче ле кестеняво. Всъщност беше от онези привлекателни жени, за които е пригодена (от френски) думичката „шатенка“, тоест – кестенява коса и зелени очи. И ако съдим по атрибутите извън официалната униформа, тази сутрин бе облечена като за моден подиум. Обувчиците ѝ, марка „Louis Vuitton“, блестяха като сребърни. Пръстените ѝ от „Tiffany“ бяха от бяло злато, фини и много изящни. Пак от същия метал, но по-разчупени и разкрепостени, обещите ѝ наподобяваха на водопад от блестящи искри, изригнал направо от недрата на планинския масив „Дайсецудзан“. И за капак – тя самата приличаше на ювелирно изделие, изпипано и цизелирано с азиатско търпение от древен будистки монах. Затова сега, изпъната като струна до раздърпания моряк, Сия Адамовска наистина напомняше за изпаднал от аукционна къща ангел. Или от витрина! – каза си с възхищение той.

– Имаш заявка! – съобщи строго управителката, а дядо Арго, който малко нещо се бе размечтал, се постресна.

– Ъ? – запита. – Какво казахте?

– Заявка! Отвори си ушите, за Бога. Важни персони. Искат да се разходят до острова на Евридика. Ще си правят там барбекю, ще плажуват, ще ловят риба, такива неща. Наемат те за цял ден. Нали говориш английски?

– И френски, и испански – с известна гордост обяви старецът. – И с гръцкия съм на „ти“. Пътувал съм с корабите по целия свят, да ме вземат рогатите.

– Засега английският е достатъчен.

– Хубаво – той повдигна рамене. – Колко човека?

– Принцът и неговата съпруга. И онази, другата двойка, техните приятели. Знаеш я жената, със синята коса. А

да, и дечурлигата. Чакай да видя – Сия Адамовска преброи на пръсти. – Общо седем човека.

– А храната? – запитва логично старият моряк.

– Ще се заредиш от кухнята. Скара, прибори, салфетки, всичко. На теб ли да обяснявам? В с и ч к о ! Това са VIP гости, няма да се излагаме.

– Какво? Какви гости са? – учуди се дядо Арго.

– Спе-ци-ал-ни! Багрянов каза, че е нужно да ги обсипе с грижи. Всичко, каквото поискат, че и отгоре.

– А пък на острова са се завъдили чакали – вметна ни в клин, ни в ръкав дядо Арго. – Снощи ги слушах, мъгните да ги отнесат. Плачат като деца.

– Чакали? – управителката тръсна златистата си коса, за да премахне веднъж завинаги всякакви непрактични забележчици. – Много важно! Чакалите се плашат от хората. В десет да си готов.

– В десет, в десет – съгласи се старият моряк. – А чакали все пак има.

– А пък ти внимавай! Ще возиш престолонаследника. Това да не са ти германските пенсионери? Само да съм чула за шегички като онези там, с кукерите, здравата ще те рендосам.

– Че кой ги кара да вярват? – невинно запитва старецът.

– Ти ги караш! Хората ти имат доверие, а ти дрънкаш за кукери и призраци. Някой ден наистина ще прекалиш и...

– Брей! – учуди се дядо Арго. – Днес сте под голямо напрежение, а?

– Още ли не разбираш? От тези чужденци зависи дали ще имаме нови клиенти догодина, или не. Ако смяташ да правиш детски работи, по-добре да наемем външен човек.

Старият моряк се разсмя.

– Аз съм външен – каза. – Ама по-добър от мен няма да намерите.

– Може – съгласи се жената. – Може и така да е. Обаче внимавай! Незаменими хора няма.

– Има! – изправи рамене старецът. – Ето ме, дяволите да ме вземат – аз съм незаменим!

– Друг път! – каза жената. – Само така ти се струва! Хайде, отивай в кухнята да заредиш продукти!

– Добре. Обаче чакалите...

– И престани вече с тези чакали, че наистина ще те вземат дяволите!

– Те, чакалите, като се развилнеят...

– Какво, какво? – настръхна жената.

– ... са по-лоши и от кукерите – съобщи невинно старецът.

Зелените очи срещу него проблеснаха за миг, сякаш бяха магнезиеви светкавици. След това красивата управителка се завъртя кръгом и с такава скорост се отпрати към сградата, че униформата ѝ сякаш изостана на цяла крачка зад нея. Беше си хубава, направо турбулентна гледка, и старият моряк широко разтвори очи. Вече горе, на площадката, жената рязко спря, униформата се хвърли отгоре ѝ и двете – жена и униформа – отново заприличаха на едно завършено цяло.

– Ще те развилнея аз тебе! – закани се тя и вратата с трясък се затвори подире ѝ.

Усещането беше като че ли бързият влак от Сапоро за Токио току-що е отгърмял по релсите с триста и шейсет, а на смаяните зрители просто са им отхвъркнали шапките.

– Рогатите да ме отнесат! – рече си радостно дядо Арго и се прекръсти. – Дай, Боже, такава развилняване всекиму!